

kellő felvilágosításokat, a rendeleteket megmagyarázza, rámutatson az adók fizetésének feltételén szükségessé voltára, mert egy állam anélkül nem állhat fenn és nem virágozhat. Sajnos, ilyen lelkiismeretes jegyzőt vajmi keveset vettünk át a régi rezsimből. A többiek pedig magyarok, akik a népet minden legkisebb munkáért megnyuzsák, akiknél a legminimálisabb díj 25 K.(I) E tekintetben legborzalmasabb helyzet Zemplénben uralkodik, honnan már nagyszámu megbízhatatlan hivatalnok ugrott meg az igazságos büntetés sulya elől.

Igaz ugyan, hogy a jegyzők túl vannak zsiffoflva közigazgatási ügyekkel, de az még nem ok arra, hogy a pénzügy — ami a legfontosabb — teljesen el legyen hanyagolva. Ez az elhanyagolás pedig a jegyzők bűne, mert hanyagok, magyarok, lelkiismeretlenek s működésük valóságga államellenesnek látszik — írja a Vichod.

A legnagyobb szerencsétlenség, hogy Kelet-szlovénok egész pénzügyi szervezete beteg. Az egyes pénzügyigazgatóságokhoz óriási pénzügyi területek tartoznak, melyeknek azután financiaiális ügyeit lebonyolítani szinte lehetetlen. A kormány ugyan már dolgozik a reformon: az adóhivatalok számát főlemeli, az egyenes adókat ezek hatáskörre alá rendeli, a közigazgatástól, vagyis a jegyzőktől teljesen elcsi az adóty, (Oh, mennyire várják ezt a nehéz szülést!) a pénzügyigazgatóságok pedig csak kontroláló szerepet fognak vezetni.

A hivatalok beteg működéséhez — folytatja a cikk — még nagyban hozzájárul az adózók passzív rezisztenciája, megbízhatatlansága, egoizmusa és csalása. Leginkább észlelhető ez a zsidó kereskedőknél, kik hamis könyveket vezetnek, továbbá a spekulánsoknál, akik a törvényes rendelkezéseket félrerugva, nagy manipulációkat visznek véghez a kolkoválatlan bankjegyekkel. Emiatt körülbelül 6000 kérvény hever a pénzügyneél a belyegzetlen bankjegyek utólagos kiscserélése tárgyában. Ezek rosszul fognak járni, mert nagyobb összegeket fognak elveszíteni.

A vagyondézsma-összeírás szintén a legnagyobb nehézségekkel jár. Az összeírásokat sok helyen kiüldözik, sőt megverik. Az adatokat helytelenül írják be. Hej, pedig ezért még sokan sirni fognak. Az államnak ezen dézsmából minimum 800 milliójának kell befolynia, tehát ugyis minden hiába, mert ez tüzzel-vassal keresztül lesz vité!

Körülbelül ilyen szomorú Kelet-szlovénok pénzügyi helyzete — írja tovább — a Vichod és közben egyre ezt hangoztatja: „Poucovat, poucovat!” — felvilágosítani mindenkit, vagyis világozottságot!

Ha mindez úgy lenne, ahogy tán egészen nincs, akkor a cikkhez nem volna szükség kommentárra. Sajnos, nagyon sok benne a kontraszt és ezért saját szavaival élve világozottságot!

Hogy Kelet-szlovénok és Kárpátország a köztársaságnak kemény diója, az evidens. Hiszen ennek a vidéknek a lakossága teljesen át van itatva a magyar kultúrával,

Pláne egy olyan nép nem teheti azt, mellyel az itteniek szimpatizálnak nem bírnak. És éppen az az oka annak, hogy az adópolitika és a financiaiális ügyek csütörtököt mondanak.

Kevés a hivatalnok. Ez faktum. De hogy is lenne, mikor az állam maga buzógódik azon, hogy számkukat minimálja. Ime ott pusztulnak az igazi begyakorolt hivatalnokok Magyarország pályaudvarain. Szegény vagyonlók, mártiroknak kellett lennetek, hogy boldog otthonotokat és szülőföldeteket átadjátok. Persze így aztán nincs hivatalnok. És mégis Istennek hála, segítve lett a bajon. Az új urak pótolták a hiányokat. Összeszedték az összes nadrágosokat és korlátlan hatalommal betöltették a legexponáltabb hivatalokba. És ti, szegény szlovákok, amíg hályog szemetekkel azon bibelődötök, hogy a kassai pénzügyigazgatóság legtöbb könyve magyarul van vezetve és a felek beadványai magyarul vannak írva, addig nem veszitek észre,

Az a sok rágalom pedig, ami a jegyzőket éri, az nekik nagyon fájhat. Talán a cikknek bizonyos tekintetekben igaza van, de a zempléni jegyzőknek bizony fáj. Erre a jogos érzelmre vessenek világot a következő sorok:

A nagymihályi adóhivatalban — elseje léven — megjelentek a hivatalnokok, hogy fizetésüket megjelgyék. Kifizették a tanítókat, azután sorra kerültek az adóhivatali alkalmazottak. És mindenkinek földre esett az álla 17—18 éves fiuk 2000—2400 korona havi fizetést kaptak.

Az ottlövő jegyzők megbotránkozással fordultak az adóhátnokhoz felvilágosításért, akiknek szája azonban holddá görbült és elkecsere-detten panaszkodott, hogy ő, ki hivatalos ezrekkel és milliókkal dolgozik, 700 koronát kap a segélyekkel együtt, holott családos ember és ilyen fiúknak sajátkezelégre kell ezeket kifizetni. Erre aztán gondoltak valamit a jegyzők is, kiket annyira rágalmaznak és akiknek a száját 200—900 K-val betömik. És erre muszáj fogcsikorgatva azt mondani: ámen.

Panasz van azon jegyzők ellen, kik ittmaradtak és magyarórok. Hej, erre csak azt kérdezhetnők, mi lett volna Szlovénközval, ha az összes jegyzők kívándoroltak volna. Akkor körülbelül megállt volna a közigazgatás, mert az ügyvédek hihetetlen, hogy elfogatták volna az üres jegyzői állásokat. De különben is mennyire ragaszodik a nép a régi jegyzőjéhez, bizonyítja az a körülmény, hogy mikor a nagymihályi járásban komissárokat küldtek ki a vagyonforgalmi adó behajtására, a szlovák nép felzudult és dühös arckifejezéssel azt ordították, hogy van nekünk jegyző urunk, aki az adót szedi holmi külföldi gyerekeknek nem fizetünk egy fillért sem.

A nép renitens, egoista és megbízhatatlan, mondja a cikk. Hiszen nincs mit csodálkozunk. Az a nép, amelyik a kálváriának már minden variációját végigpróbálta, bizony nehezen hajlítható és bizalmatlan. Amije van, azt inkább elrejt, senhogy odaadná.

Hiszen republika van és szólásszabadság, tehát akkor még a kínai nyelvenek sem szabadna szemet szurnia. Ami pedig a zsidó kereskedőket, láncosokat illeti, — hm, —

Hogy mennyire beteg a pénzügyi hivatalok működése, azt mutatja az a körülmény, hogy a kassai pénzügyigazgatóság elrendelte a pótmunkaerők alkalmazását az adó-rendenciaciák feldolgozásához. A jegyzők — kapva az alkalmon — kérvényeket benyújtották az abonens munkaezők fizetési igényeinek megjelölésével. És vártak a válasza talán egy félévig. Ma megjött a válasz, mely számokra és rendeletekre hivatkozva kimondja, hogy a szolgabírók vizsgálat folytán javasolhatják a pótmunkaezők behozatalát és pedig vagy a községek terhére, vagy arra, akil a hátralekért mulasztás terhel. Hát ez aztán már megoldás! — Az amagy is megtérszított községek vegyék vállukra azt a terhet, amelyet egy egész világháború, egy forradalom és egy bolszevita invázió hozott létre? Hogy kit terhel a mulasztás a hátralekért? Nem mást, mint az államkincstárt, a forradalom vezetőit és Kun Bélát társával együtt. Kérem, tekintetes Pénzügyigazgatóságok, méltóztassék bevasalni ezektől a mulasztás terheit, illetve költségeit, ha kell, szekvesztálás után!

A vagyondézmára vonatkozólag olyan előérzet áramlik a levegőben, hogy az valami nagyméretű és hatalmas horderejű változásokat aligha fog előidézni.

Tehát körülbelül ilyen lenne Kelet-szlovénok és Kárpátország mai pénzügyi és általános képe.

— **Adomány.** Kende Péterné sz. Sztáray Sarolta a ker. népkönyhának 200 K-t adományozott.

— **Értesítjük** t. tagjainkat, hogy személyenként 20 dgr. hatósági szemes-kávé kgr. — kint 41 K árban és 4 decilil. 40 %, os rum (25 50 K. literenkint) van osztás alatt. — Karácsonyi cukorkák és gyertyák kaphatók olcsó árban. — Padlófényezésre linoleum érkezett. — Férfi és női alsó trikók, férfiharisnyák nagy választékban. — Valódi makói hagyma kapható. *Áll. Fogy. Ért. és Hite szövetkezet.*

— **Az elfogott kapitányok** c. hírünkre a katonai sajtóreferens hivatalosan arról értesít bennünket, hogy Sirnisko kapitány szolgálaton kívüli állományba van helyezve, Zeehard pedig az egykor osztrák-magyar kapitány egyáltalán nincs főlvéve a csszl. hadseregbe. Az elfogatás okairól elterjedt fantasztikus hírek alaptalanok. Nevezettek valami anyagi dolgokban kompromittáltak magukat.

Magyarországi pogromról és tízezer áldozatról hazudnak a palesztinai parlamentben.

A palesztinai zsidóság első nemzetgyűlése, az „Aszféfát Haniocharim”, az elmúlt napokban nyitotta meg ülését A tribünökön a palesztinai zsidóság ideiglenes képviselőtársasága. A „Vaad Hazmani”-nak — nemzeti tanács — fájgai ülnek. Ennek elnöke, dr. Thon nyitja meg az ülést. Beszámol a Vaad Hazmani tevékenységéről. Kétéves működése alatt főfeladat volt a mai gyűlés előkészítése. Most héber közönséget szerveznek, mert csak a szervezett zsidóság képes a sanremot határozatban nyújtott lehetőségeket kiaknzni. És nincs messze a nap, mikor az egész világ zsidóságának szel emi középpontja Palesztina lesz.

Majd ráter az arabokra, akikkel békés tárgyalásokat akar folytatni a zsidó parlament, hogy teljes egészében birhassák Palesztinát. Megemlékszik az ukrainai, a lengyelországi és a magyarországi „pogromok” áldozatairól.

A zsidók elnöke azt a képtelen és hazug állítást kockáztatta meg, hogy Magyarországon több mint 10 000 zsidó esett áldozatul a pogromnak.

Utána Jeruzsálem polgármestere, Ussishni beszél arabul, amit Dávid Jellin fordít le héberre.

A többek között a belső egységért, a zsidóság összetartásáért és az „üldözöttek” megtoroltatásáért beszélt. Meglehető humoros dolgokat mondott. Ilyeneket:

„Nektek nincs se politikai, se financiai erőtek, de van ennél sokkal nagyobb erőtek: az erkölcsi erő. Ha ti ezzel az erővel buzdítottok, akkor Zsidóország nagy és hatalmas lesz.”

A Jeruzsálemi hitközség nevében Dávid Jellin beszélt. Maga beismerte, hogy a zsidóság kapzsi ösztöne miatt nem boldogulnak az emberek Jeruzsálemben.

Igy ezen a létrán nem juthatunk feljebb, — mondta — ahhoz a célhoz, mely egységes, versenyképes Zsidóországot teremt. Ezt csak úgy érjük el, ha egységes pártokat hozunk létre. A zsidó nép szeme rajtuk csúg s ha a palesztinai zsidóság egészséges, akkor a zsidó nép teste se lehet beteg.

Beszédét azzal fejezi be, hogy az ortodoxokat vegyék fel a parlamentbe, de az „Achdut Haavoda” leszavazza.

Végül Thon dr. kihirdeti a parlament határozatát, hogy: „Mi megnyitottuk a kapukat; aki nem jön, az önmagát zárta ki”.

Franciaország ratifikálja a magyar békeszerződést.

Dec. 4-én a francia kamara bizottsága egyhangulag hozzájárult a trianoni szerződéshez. Az előadó Danielou volt, aki a trianoni békeszerződés kiegészítéséért emelt szót. Danielou a békeszerződésről előterjesztett jelentésében megragadó képet festett a magyarok jelleméről és a civilizáció körül szerzett érdemeiről.

Ezután áttért a határok kérdésére és sorra vette a magyar békeküldöttség észrevételeit. Némi aggodalmát fejezte ki az új államok néprajzi összetételével szemben, amelybe talnyszámai kebeleztek be magyarokat. Követelte a kisebb ségek megfelelő védelmét.

A katonai határozmányok tekintetében Danielou utalt azokra a nehézségekre, amelyekkel a szoldos hadsereg fölállítása járhat Magyarország jelenlegi szociális és pénzügyi helyzetében.

Befejezésül Danielou abban foglalta össze megállapításait, hogy Magyarország, amelyet a legszűkebb határok közé szorítottak és amelyet megfosztottak ipari területeitől, képtelen tovább élni, hogyha kivülről nem kap segítséget. Ebből a szempontból Danielou dicsérettel adózott Millerand kormányának, mert bizonyos közeledést hozott létre gazdasági téren. Hangoztatta, hogy a kis antant politikája nem áll ellentétben azzal a politikával, amelyet Franciaország a dunamenti államokhoz követ. Végül engesztelődére hívta fel Csehszlovágot, Romániát és Jugoszláviát, majd oda konkludált, hogy kérte a kamarát a békeszerződés ratifikálására abban a vélekedésben, hogy bármilyen szigorúak is a trianoni szerződés határozmányai, talán mégis lesz rá mód, hogy azokat szerencsés módon kiegészítsék úgy, hogy Magyarország számára lehetővé váljék a talpraállítás és a szomszédaival való békés együttélés.

ÚJDONSÁGOK.

Költözik a „Malyinova“.

Csak egy adásvétel... serceg a toll,
Új lapra írnak egy régi nevet:
S százados ágyából e néhány vonás
Kilakoltatja az öreg hegyet.

Ínak szakadnak... indul a talaj,
Östölgy cibálja gyökereit;
Reszket a bokor... piros gyümölcsze
Sirja a búcsu véres könnyeit.

Felriadt vadkan mordulva örl
Ágyara csontját; mindegyik ébred
S remegő özek, félénk mókások
Szeme bársonya ámulva kérdez.

Rengő talajon hasad a szikla,
A feivért forrás jagongva csobog;
Rejtett cserkészutak lombfalai
Hiába védik az ősi jogot!

A virág mind halott. Ily gyöngye élet
Ezt a sorscsapást jaj ki nem bírja!
S a pihés fészek is egytől-egyig
Apró dalosok korai sirja.

Szentjánosbogarak lámpasora
Vonakodással, kényszerből jelez;
Csapodár rigó most hű maradna...
Zokogva fűtten indulást: mehet.

Csak egy látomás... a való nem ez,
Unott arc, számolt pénz, átíró nevek...
S csak én, szerelmes, kóbor bolondja, kié
[röjje sem volt,
Én siratom az eladott hegyet.

Nektek, kik szerettek!

Nektek üzenem:

Ajkamon a pecsét nem bizalmatlanság,
Karomon a békó nem szeretetlenség,

Magános estén...

Mint meleg tűz fénye komor ház ablakán,
Kibukkan a lelkem... s vállatokra hullva

Mesél csöndesen.

Nátolyáné, Jaczkó Olga.

— **Kinevezés.** A köztársaság elnöke *Kugler* Vendelt miniszteri tanácsossá, *Kadlec* Viktort pedig pénzügyi főtanácsossá nevezte ki — mindkettőt Podkarpatszka Ruszba.

— **Gyűjtés a ker. sajtó támogatására.** Lőrincz István őrdamai lelkes hívei között gyűjtést indított a ker. lapok támogatására és a gyűjtött összegből lapunknak 50 K-t köldött be. Hálásan köszönjük. Ez az első eset, hogy a ker. lapok támogatására gondolt valaki.

— **Halálozás.** Özv. költőse *Kende* Zsigmondné, szül. dolhai, petrovai *Petrovay* Eszter életének 55-ik évében f. hó 4-én váratlanul elhunyt Nov. 7-én temették el egy évvel ezelőtt meghalt férje mellé. A nagyszony halálával kapcsolatban egész cikket írhatnánk a kisebbségek jogairól a Csehszlovák államban, hanem ezt máskorra halasztjuk. Most nem zavarjuk egy tragikus halál komor fonségét. Egy magyar család sírbolt vasajója előtt máskor hívjuk tetemre az életet, amit élünk kell és a halált, amely igen sokszor jobb mint ez az élet.

— **A lucskai pravoszlávok** — amint értesülünk — erőszakkal használatba vették a gör. kath. templomot Ungvárról f. hó 9-én katonaság vonult ki Lucskára, hogy a templomot a gör. katolikusoknak visszaadja.

— **A népszövetséget veszély fenyegeti** Argentína követe, *Preyredont*, kijelentette, hogy ha el nem fogadják a kis államok fölvetelére és a döntőbírósság alakítására irányuló javaslatát, akkor azonnal kilép a népszövetségből. Példáját a többi amerikai latin állam is követné. A vezető antant hatalmak már belemennének a kis államok felvételébe, de a döntő bírósságot semmiképp sem akarják. Félnek — úgy látszik — az igazságtól. Egyesek *Prurrydant* viselkedését német intrikának tulajdonítják. Ez a dologban a legérdekesebb.

— **Halálos ítélet az ungvári hadbíró-ságnál.** Az ungvári hadbírósság *Wimetal* alezredes hadbíró elnökelete alatt csütörtökön tárgyalta annak a *Meduna Ferencnek* és *Szobicsnek* Rudolfnak ügyét, akik 1919 szept. 14-én meggyilkolták és kirabolták *Friedländer Lázár* 70 éves munkácsi előimádkozót. A bíróság ítélete *Medunára* nézve: kötéll állít halál. Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be.

— **A rokovina kötelező.** A zemplénmezei zsupán rendelkezéssel adta ki, hogy az egyház hívei kötelesek rokovinát fizetni papjaiknak, tanítóiknak, ugyancsak mindenemé egyházi kötelezettségeiknek eleget tenni. Ez vonatkozik úgy a katolikus, valamint a g. kath. és ref. hívekre kötelező mindaddig, míg az állam végl. gesen nem dönt a papok helyzetéről. Tehát egyházi kötelezettségeit mindenki köteles teljesíteni, — mondja a rendelet — mert ingyen senki sem szolgálhat.

— **Jó fogás.** Szerdán délel, a déli szünet alatt, két úri rabló tolvaj kulccsal bejutott a Stern testvérek theátráléba Javában gazdálkodtak, amikor Stern Lipót üzlet tulajdonost is az üzletbe szólította valami rendkívüli sürgős ügye. Kiabálására az egyik tolvajt elfogták, a másik elszökött. A rendkívüli elegans tolvajban aki magát *Misutka András* zolyomi vasgyári igazgató fiának mondja, *Faltin* főkapitány valami nevezetesebb nemzetközi betörőt sejt.

— **A budapesti ukrán konzulátus titkára Munkácsón.** A Munkácson megjelenő „*Kárpáti Futár*” dec. 5-iki száma írja: A napokban városunkban tartózkodott dr. *Pochmursky*, akivel alkalmunk volt hosszabb eszmecsere folytatni az aktuális politikai kérdésekről *Pochmur-ky* érdekes fejtegetései természetesen legfőbbképen Podkarpatska Ruszt illetően a követelésekben ösmerteltjük olvasóinkkal. Podkarpatska Rus sorsa véglegesen nincs elintézve. Igaz ugyan, hogy adminisztrációs végett a Cseh köztársasághoz csatolták. A keleti kérdés még nincs megoldva, hiszen ez természetes. Ettől még igen sok függ. Hogy miért adminisztrálják a csehek? Ennek oka van. Egyrészt, hogy Lengyelország és Magyarország ne legyenek közvetlen szomszédok, másrészt, hogy a csehek közvetlen összeköttetésben legyenek a románokkal. Ha Ukrajna helyzete precízírozva lett volna, akkor valószínű, hogy Podkarpatska Rus oda csatolt volna. Nincs kizárva az sem, hogy a diplomácia berkeiben titkos megállapodás van a területet illetően, de az eddig nem került nyilvánosságra. Budapesti hivatalunk jelenleg inkább utlevél dolgokkal, utbaigazításokkal foglalkozik és természetesen politikailag informálódik. A két ország között mindig vannak elintéznivaló ügyek. Rövidesen a budapesti főkonzulátus követésé lesz.

— **150 ügyvéd a fegyelmi bíróság előtt.** A budapesti ügyvédi kamara tudvalevően az ügyvédek és a kamaránál bejegyzett ügyvédjelöltek igazoltatása végett egy év óta folytat eljárást. Minden kamarai tagnak fűzetesen kellett kimutatnia, hogy hol volt, miképpen helyezkedett el a proletárdiktatúra idején. Az ügyek nagyrésze igazolás után befejezést nyert, csupán 150 ügyvéd, illetve ügyvédjelölt ügye került a választmány döntése folytán a kamara fegyelmi bírósága elé. E fegyelmi ügyekben a kamara fegyelmi bírósága a jövő héten kezdi meg a tárgyalásokat.

— **Új orvosi díjazás a helybeli orvosiok, a folyton súlyosbodó megélhetési nehézségektől kényszerítve, legalacsonyabb orvosi díj-szabásként a következő díjteleket állapították meg:** 1. Egy látogatás nappal a beteg lakásán 40 K, minden további látogatás 30 K. az orvos rendelőjében 20 K. 2. Egy látogatás éjjel a beteg lakásán 80 K, az orvos rendelőjében 50 K. 3. Vidéki kiszállásnál, vagy a beteg lakásán való hosszabb tartamu látogatásnál minden eltöltött nappali óráért 100 illetve az első órán túl minden egygyeget óráért 25 K számítottak fel. 4. Éjjel a harmadik díjtelét kétszerese. 5. Orvosi tanácskozmányért nappal 60, éjjel 120 K és az eltöltött időért a 3 ik illetve 4 ik díjtelét számítattak fel. 6. Orvosi bizonyítvány és látétel 50 K. 7. Életpiszítási vizsgálat 60 K. 8. Házi orvosi állás díjazása 600 K föl feljebb. **Műtétek, kóbetegségek speciális vizsgálatok és kezelések külön számítottak fel.**

— **Lengyelország helyzete.** Hir szerint Lengyelország elveszténe Keletgaliciát, amelyet önállóítanak. A bolsevik szorongatás, vagy emiatt kéri-e Lengyelország a németek ráogtatását, nem tudni.

— **A Patronázs mai teadélutánján a következők szerepelnek:** Hevesy János hedűszóval; Tomcsányi Béláné szavalattal, *Kerekes Vera* énekkel *Kerekes Ilus* zondorakiséréte mellett és dr. *Gáborné Rózsa Elza* felolvasással a divat történetéről, melynek főbb fázisait eleven divatképeken mutatja be. A fellépítéseket mindhárom teadélutánról utólag fogja a rendezőség nyilvánosan nyugtázní.

— **Püspökök a nyomorgó gyermekekért.** Középeurópa éhezó gyermekeinek segítésére az ujszeandai katolikus püspökök gyűjtést indítottak a wellingtoni érsekéssé, az aucklandi, christchurchi és dunedin püspökségek közel hat millió koronát gyűjtöttek össze teimplomi gyűjtés útján. Az összeget a westminsteri katolikus szövetségnek küldik meg, hogy juttassa el rendel-tetési helyére.

— **Miskolcon lelepleztek egy veszedelmes csempészbandát.** A miskolci rendőrség nagy csempészbandát fűltet le, melynek tagjai a Miskolc-Hidasnémeti, Bánréve, Tornanábaska és Sátoraljaújhegy között közeledő személyteher- vonatok mozdonyi és vonatkísérő személyzetből kerülnek ki s akik szövetségbe a demarkációs vonalon túl levő cseh vonatkísérőkkel követik el napról-napra eddig még titokzatos módon a nagyarányú csempészt. Különösen Hidasnémeti határ- állomáson működtek a csempészek a legvakme- rőbben, úgy hogy egész vagon árut csempész- tek át cseh területre. A miskolci katonai és állam- rendőrség detektívjei a veszedelmes csempész- bandán rajtaütöttek. Megállapították, hogy a kitűnően elleplezett csempészt hónapok óta folytatják és hogy a kicsempészett áruk értéke az 50 milliót is meghaladja. A csempészbandá- nak egy *Kertész* nevű ember volt a vezére, ki állandóan cseh területre utazott.

— **Kivándorolnak Romániából és Erdély- ből.** Románia egész területén és utjában Erdély- ben valóságos kivándorlási láz dühög és az emberek ezrével hagyják el ezeket a területeket. Statisztikai adatok szerint a bukaresti amerikai konzulátusnál naponként legkevesebb 200 Ameri- kába szülő utlevél kéremk. Kolumbóvárról ezidő- től a legrovidebb időn belül mintegy 140 család készül kivándorolni Délamerikába. A ki- vándorlóknak legutóbb már egész vonatokat bo- csátanak rendelkezésükre, amelyekkel Bukarestől Rotterdamig mennek, hogy onnan hajóval foly- tásuk tovább utjauk.

— **Az első ker. szociálista országos kongresszusra** 500 kitűdött jelent meg f. hó 9-én Kassán. Dr. *Lelley* Jenő képviselő nygha- tásu beszédet mondott a ker. szociális program alapelveiről. A gyönyörű beszéd politikai va- natkozásu részeit a cenzura az Esti Újság ha- sábján törölte, de annyit átengedett, hogy az uralkodó nemzet nacionalizmusa meg akar itt fojtani minden más nemzetet. A délutáni kon- gresszus főbb előadói *Szilgyi* Gyula és dr. *Fleischmann* Gyula voltak. Ezen a gyűlésen *Egry* Ferenc is felszólt és biztosította a ker. szociál- listákat a vezetése alatt álló kisczardapárt fegyver barátságáról.

— **Megalakult a ruszinszkói méhész egyesület.** Néhány méhész és méhészbart az apró méhek bámulatos munkaeredményétől ser- kentve megalakította a *Ruszinszkói Központi Méhész Egyesület*. Az egyesület egyedüli célja: a méhészt terjesztése és az összes méhésze- rdek megvédése. A jelenlegi központi vezetősé- g legfőbb feladatainak egyike, összehozni s egy életképes szervezetebe tömöríteni a rusz- inszkói méhészeket; mert tagadhatalan, hogy ma nem az egyén, hanem csak az összeség képes eredményeket elérni. És az egyesület rövid fenn- állása alatt is már jelentős eredményeket ért el, Többek között, a kormányzóság ígéretét bírja, hogy programjának keresztülvitelére a kormány- záság részéről nagyobb mérvű anyagi támoga- tásban részesül s a tavaszi etetési cukorkérdés kedvező elintézése is már biztosítva van. Az egyesületbe belépni óhajtó méhészek és méhész- barátok belépési szándékukat vagy cítheika, a bereznai járás tanfelügyelőjének, mint a méhész- egyesület elnökének Nagybereznára, vagy pedig *Kalász Andor* v. tagnak, a Ruszinszkói Magyar Hírlap szerkesztőségénel jelentsek, miután meg- kapják a belépési útlevelet aláírás végett.

— **Az osztrák köztársaság elnökévé** dr. *Heinisch* szociál párti politikus választot- ták meg.

Vagner és Mencsik

fűszer-, vegyes- és hentesáru-üzletük
ÁRPÁDVEZÉR-UTCA 49. sz ALATT

megnyílt!

Ajánlják olcsó áruikat pontos kiszolgálással!

— **A Kath. Legényegylet tagjainak figyelmébe.** Amennyiben helyiségünk elvétele miatt az elnökség a tagokkal másképpen nem érintkezhetik ez uton adom tudomásukra az Ungvári Ker. Munkásbiztosítói Pénztár alábbi átiratát: „A kath. Legényegylet Elnökségének Ungvár. Az üzemi balesetek alkalmával nyújtandó első segélyekhez szükséges ismeretek elsajátíthatása végett a pénztár rendelésében (Ungvár, Kishíd-utca 3. szám) 1921. évi január hó 5-én szerdán és január hó 8-án szombaton, valamint a szükséghez képest az ezen napokat követő hét szerdáján és szombaton, mindenkor esti 6 órától 7 óráig díjmentes orvosi előadások fognak a pénztári tagok részére tartatni. Midőn ezen körülményre a t. Czim figyelmét felhívjuk, egyben felkérjük, hogy ezt a tagok tudomására hozni sziveskedjék azzal, hogy azok, akik az előadásokon részt venni kívánnak, legkésőbb az 1921. évi január hó 3-ig jelentkezzenek a pénztárnál. Ungvár, 19.0. évi december hó 7-én. Ungvári Kerületi Munkásbiztosítói Pénztár *Geor. Iván* igazg. h., *Horváth János* elnök.” Fölszólított a tagokat, hogy az orvosi előadásokra közvéleményül és minél többen jelentkezzenek. *Magyar Bálint* elnök.

— **A Törökországnak diktált békeszerződés módosításáról** is szó van már az antant körökben. Hogy miért lettek egyszerre olyan engedékenyek? Ugy látszik azért, mert nyilvánosságra jött Törökországnak az orosz bolshevikkel kötött egyik szerződése, amely szerint az orosz bolshevik támogatni fogják a törököket az országuk intrigrálásért való harcukban, ha viszont ezek nem akadályozzák meg ott a bolszevik eszme terjesztését.

— **Olaszországban gonдозzák a magyar hősök sírját.** A háborúban elesett olasz katonák anyáinak és özvegyeinek nemzeti szövetsége értesítette a magyar kormányt, hogy az olasz földön eltemetett magyar hősök sírját gondozni kívánja. Magyarországon különböző helyeken háromszázhuszonnyeg olasz katoná nyugszik. Ezek sírjának gondozásáról egy hasonló magyar szövetség gondoskodik.

— **Lloyd George — veszedelmes barát.** A „Secolo” párisi tudósítója írja, hogy a jobboldali sajtó a népszövetség tárgyalását bizalmatlansággal kíséri. A francia delegátus óva inti a túlságosan önálló eljárástól. Az „Echo de Paris” agodalmasodik amiatt a hír miatt, hogy Lloyd George a tárgyalásokon résztvevni szándékozik és a többi közt azt mondja, hogy Lloyd George veszedelmes barát, aki rosszabb a nyílt ellenségénél.

— **Pálcózn ismét tűz volt.** Pálcöz községben hétfőn az esti órákban kigyuladt az „Ufaluban” lakó Sztolarcsik gazda újonnan épített csúrija. A tűz olyan váratlanul jött és a csúriben felhalmozott szalma és takarmány miatt olyan gyorsan terjedt, hogy pár pillanat múlva már a szomszéd gazdasági épület is égett. Őt gazda telke felett kukurikolt a vörös kakas. A legszomorúbb az, hogy bár Pálcózn rövid más fél év alatt ez már a harmadik tüzeset, azért vízfecskeendő még most sincs a faluban. Hiába volt ott az egész község apraja és nagya, hiába volt munkáról, ha nem volt fecskendő. A tűz minden valószínűség szerint gyújtogatásból keletkezett. A csendőrség hír szerint már el is fogta volna a tettest és ha igaz, amit beszélnek, nem bocsú, de egészen más indító oka volt a gyujto atásnak. A Pálcóccal határos Viszokán is volt tűz az elmúlt héten. Ott előzetesen elrontotta a tettes a községit vízpumpát, hogy azt ne lehessen használni. A két község gyujtoatóját állítólag egy emberben fogták volna el, aki szencziós vallomást tett, de a vizsgálat érdekében még nem írhatunk róla.

— **Vakmerő betörés.** Gűbner pálcózi asztalos házában a mester egy volt és azóta idegenbe szakadt segédje, hétfőn éjjel vakmerő betörést követett el. Alkonyatkor belopozott a lakásba és a háziasszony ágya alatt rejtőzött el. Éjjel, amikor azt gondolhatta, hogy már mindenki alszik, előbújt és összeszedte az értékebb mhaneműeket. Gűbnerét fölébresztette a betörő zajos moszatolása, meg is szólította őt, azt kérdőzve tőle: „Te vagy az, fiam?” Tudnillik a fiát sejtette az éjjeli csend megzavarójában. A ravasz tolvaj ümmögéssel válaszolt és így még ott is sikerült becsapni az asszonyt. A háza csak később került haza az igazi fiu, amikor minden kislült és a tolvaj után iramodtak. A csendőrségnek sikerült is meg elfognia.

— **Japán követség Budapestén.** Egy genfi távirat szerint a MTL. tudósítója beszélgetést folytatott H. Aside japán diplomatával, aki kijelentette, hogy Japán semmiféle nehezítést sem érez Magyarország iránt, de a béketárgyaláson nem mutathatta ki jóindulatát. Aside kijelentette, hogy a japán külügyminiszterium terve vette a budapesti japán nagykövetség felállítását.

— **Elpusztult a magyar hadtörténeti anyag nagyrésze.** Dec. 1-én kora reggel tűz ütött ki Bécsben a Stift-laktanyában, melynek egyik szárnyában volt felhalmozva a monarchia hadilevéltárának a világháborúra vonatkozó stratégiai és taktikai anyaga. A kivonult túzoltók csak órák múlva tudták lokalizálni a tüzet, eloltani pedig a délutáni órákban. A hadilevéltár anyagának jelentős része elpusztult, vagy megromlódoit. Amit a tűz meghagyott, azt a víz tette tönkre. Allitágot a Pflanzler-Baltn hadsereg összes főljegyzései odaveszték.

— **Kriptalakó magyarok a nagyváradi temetőben.** Viktor Hugó pennája alá való borszalmakról olvasunk a „Nagyvárad” című magyar napilapban. A lap tudósítója kint járt a város temetőiben és kőborlása közben a hó alá süpört sírok, a ferdére dőlt kereszték közül keskeny, ég felé kacskaringozó füstszallagot pillantott meg. A füst egy régi, félig beomlott kriptából pipált. Bent, a kriptában parányi takaréktűzhely parázslik semmi más világosság. A szivárgó, salétromos fal mellett két ágy és sápadt beteg asszony felelget az újságíró kérdézőzködésére: „Mi magyarok, hogy kilakoltak házukból a románok, nem tudunk többé odabent a városban lakást kapni. Nyolc napig ácsorogtunk hajlék nélkül a piac-téren, valamennyien agyonfáztunk. Hét gyermekem van a legkisebbiket itt ölte meg a láz ebben a kriptában. Beteg a másik fiam is és én is alig állok a lábamon. Ilyenkor, amikor magamra maradok, amikor a férjem munkában van, szinte megöl a félelem és a — patkánysereg. Magyarok lakják a nagyváradi temetőzött is, egy rozoga, félig kriptá, félig halottasház-féle épületet. Nyolc hónapig viaskodott itt patkányokkal Kiss Jozsef borbélymester és idős felesége. Mert egy előzőnlötték Erdélyt és Nagyváradot a románok és csatlósai, a galiciák, hogy magyar embernek temetőbe, halottak közé szorult a helye. Pesten vagonokba, az erdélyi részeken temetőbe... De ha egyszer megindulnak a temető-kertek!

SZINHÁZ.

A rikító, mindent husángoló *Takácsok* munkás-előadása szemesillogásos örömmel töltötte el a helyi munkások földi mindenhatóit. A színpad csupa forradalmisított lélek. Tíz percenként kiruhanás a magánulajdon és személyi integritás ellen. Törni-zuzni akarás (mely ez esetben nem egy boldogabb jövő megalapozásáért akar kielégülni). Valóságos utmutató bérmozgalmak esetére. Ezért kár a munkások színházba vezényelni, ezt és az ehhez hasonlótl minduntalan hallják, talán mondják is, adandó alkalommal hasonlóan cselekednének is.

Elitéljük a piros színlapos darabok színrehozását, mételeyzö tendenciája miatt, s azért mert mintegy bemutatója az eféle dolgok pontos kivitelének; el kell itélnünk az ilyen természetű darabjait a munkás-előadásoknak is. Vagy te-sék a színlapon megjelölni, hogy a darab csak a mai világ romjain újat építeni akaró munkások számára készült.

A takácsok minden iránti elkeseredettsége a munkaadó hihetetlen aljassága után sem elég indokolt. A munkaadó kegyetlensége csak megdöbentette a nyomorultakat, a kétségbeesítő helyzetén segíteni nem tudás szavát említmítota, izmait megszibbasztotta a kenyérkérőknek. Keserű szóra csak egynek nyílik szája s ennek szava, uszítása nem válthatta ki a puszkagolyók elé menő éhség vakmerőségét. A sorsbanyugvást egy csonkakezű fatalista öreg próbálja hirdetni, hibás fel fogással. Még mielőtt szavai megértésre találhat volna, az írő egy katona golyójával elnémítja.

Szereplők a kellő elmerülés hiányában, a forradalmi pszihé kevéssé ismerése folytán nem alkottak említésre méltót.

Vasárnap a *Vereshaju* népszínmű szórakoztatta a telt házat. Bár népszínmű előadásra az egyfíltes nem a leghivatottabb, az előadás Balázs Rózi és Horváth Kálmán elfogadhatóvá tette. A darab nem a legsikerültebb, különösen technikailag nem az. (A szereplők annyit bujnak a bokr alá, mint a népünnepély örömkeresői.) Horváth Kálmán mint a falu bolondja nyújtott izelítőt a hamisítatlan paraszti humorból. Balázs Rózi alapjába véve értelmes szerepét helyenként való keves derűvel tette rokonszenves. Zilahy János az öregedő legény szerepét mindvégig helyes fel fogással, kellő hangnemben játszotta. Fekete Irén alakítókéességéből ebbe a szerepébe is bőven juttatott. Kovács Lili kedves naivitása megkapó. Vihary a csélsap parasztagda alakjában komikus vénájauak adta mulattató tanujelét.

Hétfőn a *Gyermektragédia* került színre a tizenhat éven felüliek okulására. A három szereplőre bízott darab igen kényes kérdést vesz megoldásul.

Az írő — Schönber — igen helyes érzékekkel és tapintattal keresté témáját s akik pornografikus tobzódásokat vártak, kimondottan csalódtak. Elismerés illeti meg ez okból a szereplőket is, kiknek munkájáról elismeréssel kell megemlékeznünk. Bár szerepük rendkívül nehéz. A gyermeklekek rövidbe érelem skáláján kellett oly érzelmeket megszólaltatni, melyek meglelt ember lélekrezdülései. S ez Kőműves Sándornak sikerült leginkább, bár melyi orgánuma kevéssé alkalmas hangszínezésre. Fekete Irén alakításának legsikerültebb és legleketőtebb része: midőn anyja megrottását bátyja agyrméjének tartja. Zilahy János alakítását a fölé megszokott gondosság jellemezte.

Kedden a közönségnek a színész iránt érzett szeretetének konkrét megnyilvánítása: jutalomjáték volt. Amit azonban afele személyi pótléknak is nevezhetünk. A jutalmazott Kun Dezső volt, *Lili bárónő* számos teltházat ért darabban. Primadonnának, ki egy kicsit énekelni is tud, most éreztük a legnagyobb hiányát, Kun Dezső kiváló jellemképben ábrázolta a parvenü kezdő arisztokratát. Pogány Klári és Réthy Margit játéka sok kívánni valót hagyott hátra. Egyiknél az énekelni, másiknál a táncolni nem tudás az amugy is csekély sikert tökéletesen ierontotta. Sáfár Sándor imponáló fölényességgel fumigálta a parvenü bárót, s a Lili bárónő tökéletlen völegény jelöltjét. Kovács Lili rövid időre és kacagó szerepében kedves jelenség volt. Perényi Kálmán a szokottnál kevesebb öletességgel játszott. Dezső Vilmos szomorú jelenség volt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

S. M. „A Kárpátok alján” című szép versét a cenzura törölte.

Z. V. A máramarosi levelet a cenzura törölte.

Hirdetmény.

Užhorodon — a Podkarp. Bank kezdeményezésére — 5,000,000 K alapítókével egy „Kárpáti Sörfőző Részvénytárs.” van alakulóban.

10,000 darab 5 0 korona névértékű részvény van kibocsátva, melyet ez év dec. hó 31.-ig lehet jegyezni. A részvénytöke 30 százaléka dec. 31.-ig befizetendő, valamint 20 korona alapítási költség is.

Jegyzéseket a Podkarp. Bank R.-T. Užhorod helyiségében, valamint az alatt nevezett alapítóknál lehet eszközölni.

Minden részvény után az aláírásnál 70 korona összeg fizetendő.

Az alapítók nevében:

Dr. Alexander Beszkid hivatalnok, Užhorod, dr. Julius Brascsajkó ügyvéd, Užhorod, Augustin Volosin tanítóképz. intézeti igazgató, Užhorod, Konstantin Hrabár földbirtokos, Csertész, Ladislaus Takács, az Unio Könyvnyomda R.-T. igazgatója, Užhorod, Ivan Gulácsy hivatalnok, Užhorod, Vaszily Fedinec hivatalnok, Užhorod, Porfirij Medvigy hivatalnok, Užhorod, Ivan Flenykó földbirtokos, Užhorod, dr. Illés Hadzsega járásbíró, Užhorod, valamint Amerikából tíz alapító tag.

Teljes tisztelettel:

Podkarpatskij Bank Užhorod.

BANGHA PATER
IMAKÖNYVE

CSINOS KIVITELBEN
50 koronáért

lapunk kiadóhivatalában megrendelhető.

5300 gr. súlyu, valódi ezüst

teás-készlet

eladó. Cím megtudható a kiadóhivatalban.